

مناقب حضرت علی (ع) در قرآن کریم

در قرآن کریم آیات بسیاری در شأن و منقبت اهل البیت (ع) به ویژه حضرت علی (ع) آمده است که به یاری پروردگار در حد توان به این موضوع مهم می پردازیم .

در قرآن کریم آیات بسیاری در شأن و منقبت اهل البیت (ع) به ویژه حضرت علی (ع) آمده است که به یاری پروردگار در حد توان به این موضوع مهم می پردازیم . مطالبی که در این مقالات می آورم بر اساس تحقیقات شخصی خودم در هنگام تنظیم پایان نامه دوره کارشناسی ام می باشد ، البته اکنون که آن را در فضای مجازی اینترنت وارد می کنم در برخی موارد مطالبی اضافه بر مطالب قبلی خواهد داشت . امید است مفید برای خوانندگان محترم و به عنوان یک کار تبلیغی مورد رضایت خداوند منان قرار گیرد .

ان شاء الله

ولایت حضرت علی (ع) در قرآن

آیات 55 و 56 سوره مائده

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ

ولی شما، تنها خدا و پیامبر اوست و کسانی که

ایمان آورده اند: همان کسانی که نماز برپا می دارند و در حال رکوع زکات می دهند. و هر کس خدا و پیامبر او و کسانی را که ایمان آورده اند ولی خود بداند [پیروز است، چرا که] حزب خدا همان پیروزمندانند. 1
شأن نزول آیه

ای مردم روزی از روزها با رسول خدا (ص) در مسجد نماز می خواندم، سائلی وارد مسجد شد و از مردم تقاضای کمک کرد، ولی کسی چیزی به او نداد، او دست خود را به آسمان بلند کرد و گفت: خدایا تو شاهد باش که من

در مسجد رسول تو تقاضای کمک کردم ولی کسی جواب مساعد به من نداد، در همین حال علی (علیه السلام) که در حال رکوع بود با انگشت کوچک دست راست خود اشاره کرد. سائل نزدیک آمد و انگشت را از دست آن حضرت بیرون آورد، پیامبر (صلی الله علیه و آله) که در حال نماز بود این جریان را مشاهده کرد، هنگامی که از نماز فارغ شد، سر به سوی آسمان بلند کرد و چنین گفت: «خداوندا برادرم موسی از تو تقاضا کرد که روح او را وسیع گردانی و کارها را بر او آسان سازی و گره از زبان او بگشایی تا مردم گفتارش را درک کنند، و نیز موسی درخواست کرد هارون را که برادرش بود وزیر و یاورش قرار دهی و به وسیله او نیرویش را زیاد کنی و در کارهایش شریک سازی. خداوندا! من محمد پیامبر و برگزیده توام، سینه مرا گشاده کن و کارها را بر من آسان ساز، از خاندانم علی (علیه السلام) را وزیر من گردان تا به وسیله او، پشتم قوی و محکم گردد».

ابوذر می گوید: هنوز دعای پیامبر (ص) پایان نیافته بود که جبرئیل نازل شد و به پیامبر (ص) گفت: بخوان، پیامبر (ص) فرمود: چه بخوانم، گفت بخوان: «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا ... 2

«171; ابوبکر رازی» در کتاب «احکام القرآن

به نقل از «171; مغربی»، «171; ثُمّانی» و «171; طبری» آورده است که: این آیه مبارکه هنگامی بر قلب پاک پیامبر فرود آمد که علی علیه السلام در حال نماز و رکوع، انگشت خویشت را در راه خدا انفاق کرد. و دانشمندان دیگری از جمله «171; مجاهد» همین گونه روایت کرده اند. از دو امام راستین حضرت امام باقر و صادق (ع) نیز همین گونه روایت شده است. 3

علامه امینی در الغدير از انس بن مالک روایت کرده که :

وقتی علی (ع) انگشتش را به سائل داد ، پیامبر (ص) به عمر گفت : واجب شد . پدر و مادرم فدایت چه چیز واجب شد ؟ فرمود : به خدا سوگند بهشت برای او واجب شد . و انس گوید : هنوز از مسجد خارج نشد که جبرئیل با آیه «171; انما ولیکم » نازل شد . 4

تأیید علما، مورخان و

مفسران شیعه و سنی

و نیز مرحوم علامه امینی (ره) نام 66 نفر از علماء ، مورخین و مفسرین مشهور را که حدیث مربوط به شأن نزول این آیه در باره علی (ع) پذیرفته و آن را نقل نموده اند ، آورده است که برای نمونه به چند مورد آن اشاره می شود .

1- ابو عبدالله محمد بن عمر مدنی واقدی متوفی 207 در کتاب ذخائر العقبی

- 2-عبدالرحمن نسائی متوفی 303 در صحیحین
 - 3-حاکم نیشابوری متوفی 405 در معرفت الاصول
 - 4-ابوالقاسم زمخشری متوفی 538 در کشاف
 - 5-فخرالدین رازی شافعی متوفی 606 در تفسیر رازی
 - 6-قاضی عضد ایجی شافعی متوفی 756 در المواقف
 - 7-جلال الدین سیوطی شافعی متوفی 911 در درالمنثور
 - 8-نور الدین ابن صباغ مکی مالکی متوفی 855 درالعقول المهمه
 - 9-سید محمد آلوسی شافعی متوفی 1270 در تفسیر آلوسی
 - 10-سید محمد مؤمن شیلنجی در نور الأبصار 5
- طبری در تفسیر خود می نویسد : آیه مذکور در شأن علی بن ابی طالب نازل شده است و بدین وسیله خلافت برای او ثابت شد . 6.
- البته او می گوید چون در باره ابوبکر قبلا آیه نازل شده بنابر این خلافت علی بن ابی طالب بعد از خلافت ابو بکر است و او نیز خلافت عمر و عثمان را به نحوی برای خود توجیه می کند که جای تأمل دارد .
- پایان کلام شعر زیبای شاعر شهیر ایران
 برو ای گدای مسکین در خانه علی زن
 که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را
- منابع :
- 1- ترجمه قرآن استاد فولادوند
 - 2- ترجمه تفسیرمجمع البیان شیخ طبرسی انتشارات ناصر خسرو ج 3 و 4 ص 334
 - 3- همان مأخذ
 - 4- الغدیر (علامه امینی) ترجمه دکتر جمال موسوی، انتشارات بنیادبعثت ، ج 5 ص 272
 - 5- همان مأخذ ص 263 تا 265
 - 6- تفسیر طبری (محمدبن جریر طبری) انتشارات توس ج 2 ص 411
- محمد رجب زاده